

МАТЕРІАЛИ ДО ІСТОРІЇ СЕЛА БАСІВКА

Басівка - село, центр сільської ради, до складу якої входять також села Локня, Новеньке. Розташоване за 53 км від районного та обласного центру - міста Суми. Точної дати заснування села Басівка (саме так, а не Басівка, як зараз) не встановлено. З боку Локні, вниз за течією річки, обидва береги почали заселятися розрізненими самотніми поселенцями. Через їхню бідність, обшарпаний одяг і босі ноги село стали називати «Басівка». У народі ще й до цього часу тримається ця назва, а зміна букви «o» на «a» відбулася пізніше.

Розкидані біля Басівки могили є пам'ятками старовини та доказом існування давнього Локнянського городища, яке здавна було прикордонним укріпленням української території [2, с.107].

На відміну від сусіднього села Локня, Басівка у кінці XVII ст. була «деревней», тобто не мала свого приходу. Лише на початку XX ст. (1906 р.) було збудовано храм на честь загиблих у російсько-японській війні при Порт-Артурі. У 1912 р. храм освятили. У самому центрі села височить купол церкви Казанської Божої матері - майже зруйнованої, одного з найдивовижніших храмів Сумщини [1, с.183]. Зображення Святої Трійці є копією розпису храму Хреста Спасителя у Москві. У музейній кімнаті школи зберігається престольна ікона Божої Матері Казанської, створена в той же час, коли був збудований храм.

У 1722 р. Басівка разом з Локнею, хутором Новенький, пасікою Нова Січ, селами Кровне, Шпилівка, Вистороп, стала власністю М.А.Кондратьєва, про що вказано в описі його маєтків 1729 р. Далі Басівка разом із сусідніми селами перейшла до К.М.Лизогуб. У 1866 р., після укрупнення волостей, Басівську волость введено до складу Юнаківської.

Навесні 1923 р. створено Юнаківський район, до складу якого ввійшли села Локня й Басівка [3, с.29]. Тяжко переживали селяни голод 1932-1933 рр. Але Басівку рятувала близькість до Росії. Часто селяни ходили міняти одяг, прикраси до Суджі та Курська. У 1933 р. в Басівці діяли три колгоспи: «Ленінський шлях» (х.Новенький), «Більшовик», ім. Шевченка. З початком Великої Вітчизняної війни Басівка, як і Локня, потрапила в окупацію 18 жовтня 1941 р. З тих часів для мешканців найсильніша емоційна згадка - це страта підпільника Тесленка і його дружини: їх повісили за зв'язок з партизанами. Звільнена Басівка була 7 березня 1943 р. [3, с.34].

На фронтах Великої Вітчизняної війни воювали 446 мешканців Басівки, 94 з них нагороджені орденами та медалями, 289 - загинули.

У 1969 р. на честь загиблих зведено меморіальний комплекс. Мешканці села пишаються п'ятьма земляками - Героями Радянського Союзу. Три з них - уродженці безпосередньо Басівки, два - Локні.

Петро Огейович Тесленко - кулеметник. За мужність і відвагу, виявлені при форсуванні Дніпра Указом Президії ВР СРСР від 13 листопада 1943 р. П.О.Тесленко удостоєний звання Героя Радянського Союзу. У 1945 р. в одному із жорстоких боїв він загинув. Місце поховання не відоме. Ім'ям героя названа вулиця в рідному селі.

Григорій Олександрович Коптилов. За мужність і відвагу, виявлені під час форсування Дніпра, за стійкість при утриманні плацдарму на правому березі річки Указом Президії ВР СРСР від 13 листопада 1943 р. Г.О.Коптилов удостоєний звання Героя Радянського Союзу. Помер у березні 2001 р.

Василь Гаврилович Снагощенко. Указом Президії ВР СРСР від 21 липня 1940 р. В.Г.Снагощенко удостоєний звання Героя Радянського Союзу посмертно (за участь у боях радянсько-фінської війни). Ім'ям героя названа вулиця в рідному селі [2, с.134].

Олексій Петрович Кириченко. Указом Президії Верховної Ради СРСР від 20 листопада 1941 р. О.П.Кириченко посмертно удостоєний звання Героя Радянського Союзу (загинув у боях біля м.Красноград). Похований у братській могилі в с.Рунівщина на Харківщині [2, с.110].

Михайло Павлович Карнаушенко. За вмиле керівництво батальйоном, мужність і відвагу, виявлені при форсуванні Вісли, командир батальйону 117-го стрілецького полку, 39-ї стрілецької дивізії М.П.Карнаушенку присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

У 1963 р. с.Басівка увійшло до складу Сумського району Сумської області [1, с.189]. Багато з тих пір змінилося. У 1970-х роках село визнавалося неперспективним, тут закривали школи. Згодом школа знову запрацювала. З'явилися й нові басівці, якими тепер пишається це невелике тепер село - директор Басівської школи В.В.Фегер, яка є членом Національної Спілки краєзнавців України; випускник цієї ж школи А.В.Литовський - член Національної Спілки письменників України, автор поетичних збірок *«Калинові сніги»*, *«Монолог душі»*, *«Отча земля»* та інших.

1. Мій край Слобожанський: Збірник історико-краєзнавчих матеріалів. - К.: «Фолігрант», 2006. - 356 с. - С.184-189.

2. *Мищенко С.Г.* Село Локня Миропільського р-ну Сум. обл.: 3 найдавніших часів по 1916 рік. - Харків, 1964. - 154 с.

3. Сумщина від давнини до сьогодення: Науковий довідник / Сумська облдержадміністрація, Держархів Сумської обл. Упоряд. *Л.А.Покидченко*; Редкол.: Л.П.Сапухіна та ін. - Суми: «Слобожанщина», 2000. - 384с. - С.29-35.